

Stanowisko
XIV Kongresu Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie:
**finansowania rozwoju obszarów wiejskich
w latach 2014-2020**

Przedstawiciele gmin wiejskich zgromadzeni na XIV Kongresie Gmin Wiejskich, powodowani troską o zapewnienie godziwych warunków życia na wsi oraz harmonijny i trwały rozwój gmin wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzają potrzebę dokonania istotnych zmian w projektach dokumentów programujących rozwój na lata 2014 – 2020. Zarówno projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, jak i projekty programów operacyjnych przygotowywane w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego oraz na poziomie regionalnym nie pozwalają na zmniejszenie dysproporcji rozwojowych obszarów wiejskich i miejskich oraz zapewnienie oczekiwanego standardu życia. Dysproporcje te są widoczne szczególnie w zakresie dostępu mieszkańców i podmiotów gospodarczych do infrastruktury komunalnej, usług edukacyjnych, zdrowotnych, kulturowych oraz telekomunikacyjnych. Uważamy, że wdrożenie polityki rozwoju w oparciu o wymienione dokumenty programowe pogłębi jeszcze te dysproporcje.

Wskazujemy, że Związek Gmin Wiejskich RP przeprowadził we wrześniu i październiku br. badanie w kierunku oszacowania łącznej wartości inwestycyjnych wydatków majątkowych planowanych przez gminy wiejskie i miejsko - wiejskie na lata 2014 - 2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, infrastruktury drogowej, oświaty i wychowania, infrastruktury sportowej i turystycznej, szerokopasmowych sieci teleinformatycznych, obiektów kultury oraz usług „e-urząd”. Wynik badania potwierdził istnienie w tych gminach wielkiego potencjału rozwojowego i dużej determinacji dla wyrównywania standardów życia i tworzenia trwałych miejsc pracy. Łączna wartość planowanych inwestycji z tego zakresu wynosi ok. 97 mld zł. Gminy posiadają zdolność zainwestowania ok. 1/3 wartości tych przedsięwzięć jako tzw. udziału własnego. Zapotrzebowanie na środki wspierające te inwestycje szacujemy na ok. 64 mld zł w perspektywie 7 letniej, czyli średnio ok. 9,1 mld zł rocznie. Taki poziom wsparcia nie tylko powstrzyma postępujące od lat dysproporcje rozwojowe miast i gmin wiejskich, ale także odwróci tę zgubną dla całej populacji tendencję.

Zwracamy uwagę, że w stosunku do łącznej kwoty środków europejskich wynegocjowanej dla Polski na nową perspektywę finansową, mającej służyć rozwojowi i szacowanej na ok. 420 mld zł nasze zapotrzebowanie stanowi jedynie ok. 15,2% tej kwoty.

Szanujemy wynegocjowany przez rząd podział środków alokowanych odrębnie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz polityki spójności. Stwierdzamy równocześnie, że środki alokowane w II filarze WPR z przeznaczeniem na wsparcie inwestycji realizowanych przez gminy są absolutnie niewystarczające dla realizacji wyżej określonych celów. Dodatkowo limity te mają zostać pomniejszone poprzez przesłanie 25% z nich do filara I oraz poszerzenie kierunków wydatków środków z II filara WPR. Takie zmiany znacznie zubożą fundusze dostępne dla tej kategorii gmin. W tej sytuacji oczekujemy na ustalenie odpowiednich alokacji dostępnych na realizację inwestycji komunalnych przez gminy wiejskie w programach finansowanych z polityki spójności.

Mając na uwadze priorytety przyjęte w projektach dokumentów programujących rozwój np. preferowanie projektów wzmacniających ośrodki wzrostu, udział w związkach funkcjonalnych, zintegrowane inwestycje terytorialne, itp wyrażamy poważne obawy o realną dostępność gmin wiejskich do funduszy w ramach ogólnych konkursów. Zalecamy w tych okolicznościach, aby dokumenty określające reguły dostępności do środków poza PROW, przewidywały odrębne ich limity dla gmin wiejskich (miejsko – wiejskich). Takie rozwiązanie jest jedynym realnie prowadzącym do zmniejszenia dysproporcji rozwojowych.

Równie ważną kwestią jest określenie katalogu przedsięwzięć mogących uzyskać wsparcie z poszczególnych programów i funduszy. Uważamy, że wykluczenie wsparcia inwestycji wodociągowo – kanalizacyjnych oraz drogowych z PROW jest nieuzasadnione i spowoduje utrudnienia w realizacji tych inwestycji. Ubolewamy, że w tej sytuacji pozostają poza wsparciem inwestycje kanalizacyjne na obszarach poniżej 2000 RLM i oczekujemy na umożliwienie wsparcia tych inwestycji. Zalecamy ustalenie możliwie szerokiego katalogu przedmiotowego inwestycji mogących uzyskać wsparcie zarówno z PROW, jaki i z innych programów, szczególnie służących poprawie jakości życia, tworzeniu trwałych miejsc pracy i zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej i poprawie stanu środowiska na obszarach wiejskich. Podkreślamy, że ograniczenie dostępu do środków unijnych dla gmin wiejskich wpłynie także negatywnie na możliwości rozwoju gospodarstw rolnych i działalność pozarolniczych mieszkańców wsi. Równocześnie, mając na uwadze potrzebę wyeliminowania nieuzasadnionych kosztów, domagamy się dalszego uproszczenia procedur aplikacyjnych i kwalifikacyjnych, związanych z dostępem gmin do środków unijnych i krajowych.

Uczestnicy XIV Kongresu Gmin Wiejskich popierają stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich skierowane do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zwracają równocześnie uwagę na priorytety zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich zawarte w treści opinii Komitetu Regionów UE przyjętej w Brukseli dnia 9 października 2013 r. i rekomendują ich uwzględnienie w programowaniu rozwoju obszarów wiejskich w Polsce na okres 2014 – 2020.

Serock, 15-16 października 2013 r.